

Illusionisten

Illusion i illusionen

Af Jes Nysten

Filmen fortæller historien om et inciterende og veldrejet illusionsnummer, der samtidig elegant spiller på selve filmmediet som den rene illusion. Altså en illusion om en illusion!! Siden de første meget primitive filmstrimler blev vist i Paris i slutningen af 1800-tallet og frem til i dag, hvor teknikken har udviklet sig til det helt utrolige, har vi alle vidst, at det at se film er ren illusion. Vi har vidst det med vor kølige fornuft, men når vi sidder i mørket, og det for alvor begynder at rulle af sted oppe på lærredet, forsvinder enhver form for fornuft, og vi er bare fastnaglet til sædet - og til illusionen!

Filmen fortæller om en tryllekunstner, Eisenheim, der omkring 1900-tallet pludselig dukkede op i Wien og forbløffede og begejstrede publikum med sine kunster. Trylleri har samme fascinationskraft som film: Også der lader vi os betage, men man sidder hele tiden med en lille djævel bag øret: "Det er fup og tricks alt sammen". Men Eisenheim var så overbevisende, at mange begyndte at mene, at han *var* i besiddelse af ekstraordinære spirituelle evner. Dog ikke kronprins Leopold, der udover at være en temmelig primitiv og magtbegærlig starut også ville fremstå som fremskridtets mand, dvs. den rationelle oplysningsmand, der så det som sin opgave at afsløre denne charlatan af en tryllekunstner. At de to oveni var blevet uforsonlige bejlere til samme hertuginde, gør ikke situationen mindre sprængfarlig.

Filmen er i sin grund en glødende kærlighedshistorie – eller er det også en illusion? Her skal ikke røbes de interessante drejninger, filmen foretager. De skal ses! Hele denne fascinerende historie bliver fortalt i flashbacks af den politichef, der har fået til opgave af Leopold at afsløre Eisenheim. Han er en loyal embedsmand, men ikke uden sympati for den mærkelige tryllekunstner. Han er ikke nogen Sherlock Holmes, men indleder trods alt en omhyggelig undersøgelse af Eisenheims gøren og laden. Det er hans – brudstykagtige og ikke særlig skarpsindige – fortælling, der er filmens, og dermed vor tilgang. Derfor bliver vi som tilskuere også spundet ind i mysteriet: Hvad er der egentlig på færde? Er det hele i virkeligheden den enfoldige politimands fantasi, der løber af med ham og dermed med os? Eller har han fået lagt brikkerne rigtigt sammen? Svaret blæser i vinden.

Som sagt er det ganske raffineret lavet, at vi på denne dobbelte måde får en illusion inde i illusionen, og dermed bliver fanget i både filmens og i trylleriets magi. Der ligger selvfølgelig også en lille ironisk filmisk finte i navnet Eisenheim. Det har påfaldende ligheder med Eisenstein, den visionære lettisk-russiske filmmagiker! Filmen er æstetisk fornemt lavet, velkomponeret og farvemæssigt nedtonet, stemningsfuld og med et meget præcist tidsbillede. Skuespillet er blændende. Rufus Sewell får lavet et helt glansnummer ud af den iltre, korrupte og magtsyge Leopold; den sympatiske Paul Giamatti underspiller fint den ikke for kløgtige politimand; men det er Edward Norton som Eisenheim, der for alvor bærer filmen igennem. Sikken en udstråling og timing! Endnu engang viser han, at han er en af nyere films absolut mest begavede skuespillere.

The Illusionist - USA/Tjekkiet 2006 - Instr.: Neil Burger - Manus: Neil Burger og Steven Millhauser - Medv.: Edward Norton (Eisenheim), Paul Giamatti (politikommisær Uhl), Jessica Biel (Sophie) - 110 min. - Dansk biografpremiere d. 15/12 2006 og på DVD d. 11/6 2007 - Dansk udlejning: Nordisk Film

<http://cinemazone.dk/review.asp?id=6226&area=1>

http://www.nytimes.com/2006/08/18/movies/18illu.html?_r=0